

Cuprins

Partea I. Generalități	1
Capitolul I. Organizația internațională	1
Capitolul al II-lea. Cele mai importante organizații internaționale	3
§1. Organizația Națiunilor Unite	3
§2. Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa	7
§3. Organizația Atlanticului de Nord (NATO)	9
§4. Consiliul Europei	11
Partea a II-a. Scurt istoric al înființării și funcționării	
Comunităților Europene și a Uniunii Europene	14
Capitolul I. Ideea înființării unei Europe Unite	14
Capitolul al II-lea. Etapele creării și dezvoltării	
Comunităților Europene și a Uniunii Europene	18
§1. Perioada 1945-1949 de pregătire a înființării Comunităților Europene	18
§2. Perioada 1950-1960 de înființare a Comunităților Europene	19
§3. Perioada 1960-1969 de criză și de consolidare a celor trei Comunități	23
§4. Perioada 1970-1989 de avânt în procesul de integrare europeană	25
§5. Perioada 1990-2009 de adâncire a integrării prin înființarea Uniunii Europene și de extindere spre Est	30
§6. Perioada 2010- de căutare a unei noi identități într-o lume globalizată	47
Capitolul al III-lea. Aderarea de noi state la Uniunea Europeană și posibilitatea ieșirii statelor din această organizație internațională	51
§1. Aderarea la Uniunea Europeană	51
§2. Statutul României față de CE și UE	53
§3. Tratatul de aderare încheiat între România și UE	55
3.1. Date prealabile	56
3.2. Structura tratatului și prevederile cele mai importante	57
3.3. Dispoziții tranzitorii	59
3.4. Clauze de salvagardare	61
§4. Ieșirea sau excluderea unui stat membru din Uniunea Europeană	63
§5. Cooperarea consolidată sau intensificată	67

Partea a III-a. Definiția, principiile și izvoarele dreptului Uniunii Europene	70
Capitolul I. Drept european. Drept unional. Drept comunitar.	
Definiție	70
Capitolul al II-lea. Principiile fundamentale ale dreptului unional	73
§1. Principiul atribuirii (sau împuternicirii speciale limitate)	73
§2. Principiul împuternicirii implicite (<i>implied powers</i>)	77
§3. Principiul subsidiarității	79
§4. Principiul proporționalității	83
§5. Principiul echilibrului instituțional („ <i>checks and balances</i> ”)	84
§6. Principiul rangului prioritar al dreptului unional față de dreptul național	84
§7. Principiul aplicării directe a dreptului unional	97
§8. Principiul respectării drepturilor fundamentale ale omului	102
§9. Principiul transparenței și democrației	108
Capitolul al III-lea. Izvoarele dreptului unional	110
§1. Izvoarele originare sau primare	110
§2. Izvoarele secundare sau derivate	119
§3. Izvoarele nescrise ale dreptului unional	131
§4. Izvoarele complementare ale dreptului unional	132
Capitolul al IV-lea. Aplicarea dreptului unional în timp, în spațiu și asupra persoanelor	139
Capitolul al V-lea. Cetățenia unională	142
§1. Precizări prealabile	142
§2. Definiție	143
§3. Drepturile ce decurg din statutul de cetățean unional	145
Partea a IV-a. Instituțiile Uniunii Europene	151
Capitolul I. Instituțiile principale ale Uniunii Europene	152
§1. Consiliul European	152
§2. Consiliul Uniunii Europene	158
§3. Comisia Europeană	167
§4. Parlamentul European	175
§5. Procesul unional al adoptării actelor legislative și nelegislative	196
5.1. Precizări prealabile	196
5.2. Procedura legislativă ordinară sau a codeciziei (art. 294 TFUE)	199
5.3. Procedura legislativă specială	201
§6. Curtea de Conturi	210
§7. Banca Centrală Europeană	213

Capitolul al II-lea. Organele secundare (consultative) ale Uniunii Europene _____	219
§1. Comitetul Economic și Social (ECOSOC) _____	219
§2. Comitetul Regiunilor (art. 305-307 TFUE) _____	222
§3. Banca Europeană de Investiții _____	224
§4. Europol _____	226
§5. Parchetul European _____	228
§6. Alte organe ale Uniunii Europene _____	236
Partea a V-a. Justiția unională _____	238
Capitolul I. Generalități _____	238
§1. Sistemul jurisdicțional unional prezentat în date cronologice _____	238
§2. Noțiunea și natura juridică a Curții de Justiție a Uniunii Europene _____	243
§3. Principiile fundamentale de funcționare și caracteristicile semnificative ale Curții _____	246
§4. <i>Sedes materiae</i> _____	248
4.1. Curtea de Justiție a Uniunii Europene _____	248
4.2. Tribunalul _____	249
Capitolul al II-lea. Componența Curții de Justiție a Uniunii Europene _____	250
§1. Judecătorii. Numirea, numărul și statutul lor _____	250
§2. Președintele Curții și completele _____	255
§3. Avocații generali _____	258
§4. Grefierul și funcțiile lui _____	260
Capitolul al III-lea. Competența organelor jurisdicționale unionale _____	263
§1. Competența Curții de Justiție a Uniunii Europene _____	263
§2. Competența Tribunalului _____	270
§3. Conflictele de competență și declinarea competenței _____	273
3.1. Conflicte de competență între instanțele naționale și cele unionale _____	273
3.2. Conflicte de competență între instanțele unionale _____	273
3.3. Conflicte de competență între instanțele unionale și cele internaționale _____	275
Capitolul al IV-lea. Drept procesual unional _____	280
§1. Introducerea acțiunii și procedura scriptică _____	281
1.1. Părțile în procesul unional _____	281
1.2. Reprezentarea procesuală și avocatul obligatoriu _____	284
1.3. Intervenienții în procesul unional _____	287

1.4. Condițiile cererii de chemare în judecată _____	289
1.5. Întâmpinarea _____	294
1.6. Numirea raportorului și a avocatului general _____	295
1.7. Limba procesuală _____	297
§2. Faza intermediară a cercetării judecătorești _____	300
§3. Procedura orală _____	305
3.1. Discuțiile contradictorii ale părților și administrarea probelor _____	305
3.2. Concluziile avocatului general _____	307
3.3. Redeschiderea procedurii orale _____	310
3.4. Excepții procesuale și procedurale, chestiunile prealabile ce împiedică rezolvarea fondului. Sentințele interlocutorii _____	311
§4. Hotărârea _____	313
4.1. Deliberarea și pronunțarea _____	313
4.2. Formele hotărârilor și tehnica elaborării lor _____	315
4.3. Obținerea hotărârilor provizorii (art. 39 din Statutul CJUE) _____	317
4.4. Căi alternative de tranșare a litigiilor _____	323
4.5. Cererea pentru interpretare și cererea pentru obținerea unei formule executorii privind executarea bunurilor aparținând Uniunii Europene _____	325
4.6. Executarea hotărârilor _____	328
4.7. Termenele procesuale (art. 49 RP) _____	331
4.8. Cheltuielile de judecată _____	334
4.9. Asistența judiciară _____	338
§5. Căile de atac _____	340
5.1. Recursul _____	340
5.1.1. Hotărârile atacabile _____	340
5.1.2. Recurenții posibili _____	341
5.1.3. Termenele de recurs _____	341
5.1.4. Motivele de recurs _____	342
5.1.5. Cererea de recurs _____	343
5.1.6. Întâmpinarea intimatului _____	344
5.1.7. Soluții _____	345
5.1.8. Procedura în fața Tribunalului după retrimiteră _____	346
5.2. Căile de atac extraordinare. Terța opoziție. Revizuirea _____	348
5.3. Reexaminarea _____	351
5.4. Opoziția și cererea în caz de omisiune de pronunțare _____	352
§6. Principalele acțiuni exercitate în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene _____	354
6.1. Noțiuni și clasificare _____	354

6.2. Acțiunea în constatarea încălcării tratatelor unionale de către statele membre	356
6.2.1. Admisibilitatea acțiunii	357
6.2.2. Temeinicia acțiunii	364
6.2.3. Efectele deciziei CJUE	366
6.3. Acțiunea în anulare	371
6.3.1. Noțiune și clasificare	371
6.3.2. Admisibilitatea acțiunii	372
6.3.3. Temeinicia acțiunii în anulare	381
6.3.4. Efectele hotărârii de anulare	385
6.4. Excepția de ilegalitate	388
6.4.1. Noțiune și caractere	388
6.4.2. Părțile care pot invoca excepția	389
6.4.3. Actele normative ce pot fi atacate pe calea controlului incidental	390
6.4.4. Efectele admiterii excepției de ilegalitate	391
6.5. Acțiunea contra sancțiunilor pecuniare	392
6.6. Acțiunea de proprietate intelectuală	396
6.6.1. Natură juridică	396
6.6.2. <i>Sedes materiae</i>	396
6.6.3. Competență	397
6.6.4. Actele atacabile	397
6.6.5. Termenul	399
6.6.6. Capacitatea procesuală activă și pasivă	400
6.6.7. Substituirea unei părți	400
6.6.8. Acțiunea incidentă	401
6.6.9. Motivele de anulare	401
6.6.10. Efectele hotărârii judecătorești	401
6.7. Acțiunea în constatarea abținerii nejustificate	402
6.7.1. Considerații prealabile	402
6.7.2. Condiții de admisibilitate	403
6.7.3. Temeinicia acțiunii	406
6.7.4. Efectele hotărârii	407
6.8. Acțiunea în despăgubire	408
6.8.1. Precizări prealabile	408
6.8.2. Natura juridică a acțiunii în despăgubire extracontractuală	410
6.8.3. Calitatea procesuală activă și pasivă	412
6.8.4. Termenul de introducere a acțiunii	415

6.8.5. Temeinicia acțiunii	415
6.8.6. Prejudiciul și despăgubirea	417
6.8.7. Raportul de cauzalitate	419
6.8.8. Concluzii	420
6.9. Acțiunea preliminară	420
6.9.1. <i>Sedes materiae</i>	421
6.9.2. Specificitățile acțiunii preliminare	423
6.9.2.1. Obiectul acțiunii preliminare	424
6.9.2.2. Cauza acțiunii preliminare	426
6.9.2.3. Instanța națională ca subiect unic al acțiunii preliminare	428
6.9.2.4. Îndreptățirea sau obligația de a sesiza CJUE	432
6.9.2.5. Hotărârea instanței naționale de sesizare a CJUE	436
6.9.3. Hotărârea preliminară. Procedura în fața CJUE	440
6.9.4. Concluzii	446
6.10. Acțiunile în legătură cu serviciul introduse de funcționarii unionali	449
6.10.1. Precizări prealabile	449
6.10.2. Condiții de admisibilitate	452
6.10.3. Hotărârea	454
6.11. Acțiunea de arbitraj	455
6.11.1. Noțiuni și condiții	455
6.11.2. Dreptul aplicabil	458
6.11.3. Hotărârea	459
6.12. Acțiunea pentru obținerea aprobării sau avizării	459
Partea a VI-a. Cele patru libertăți fundamentale	464
Capitolul I. Libera circulație a mărfurilor	464
Capitolul al II-lea. Libera circulație a forței de muncă (și libertatea de stabilire)	476
Capitolul al III-lea. Libera circulație a capitalurilor și a plăților	486
Capitolul al IV-lea. Libera circulație a serviciilor	488
Datele principale ale țărilor membre în Uniunea Europeană în 2018	493
Bibliografie selectivă	501
Index	509